

РЕШЕНИЕ

№ 6978

гр. София, 21.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 21.10.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Камелия Серафимова

ЧЛЕНОВЕ: Калин Куманов

Стоян Тонев

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **5913** по описа за **2022** година докладвано от съдия Калин Куманов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е касационно и е по реда на Глава дванадесета, чл.208-228 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр.с чл.72, ал.4, изр.2 от Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/.

С Решение № 20006641 от 24.01.2022 г., постановено по НАХД № 16520/2020 г., Софийският районен съд е отменил Заповед за задържане на лице рег.№ 229зз-528/06.03.2020 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ-СДВР, с която А. Н. Ю., ЕГН: [ЕГН], е задържан за срок от 24 часа на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР.

Недоволен от така постановеното решение е останал административният орган, който с касационна жалба в срока и по реда на чл.211, ал.1 АПК чрез юк.И., обжалва същото. Наведените касационни основания са неправилност на първоинстанционното решение поради необоснованост и нарушение на приложимия материален закон. Касаторът се оплаква, че районният съд не е съобразил обстоятелството, че е допустимо мотивите, т.е. фактическите основания към заповедта да се намират в друг документ, неразделна част от административната преписка, който предхожда издаването на административния акт. Настоява, че от представените по делото писмени доказателства се установява, че към момента на издаване на процесната заповед са съществували достатъчно данни, обосноваващи налагането на ПАМ спрямо жалбоподателя. Счита за неправилна тезата на СРС, че заповедта е незаконосъобразна с оглед факта, че жалбоподателят е бил разпитан като свидетел,

тъй като не е предвидено нормативно изискване, предполагащо привличането на дадено лице като обвиняем по извършено престъпление при издадена заповед за задържане. Касаторът поддържа, че в случая задържането е било обосновано и съобразено с изискванията на Европейска конвенция за правата на човека (ЕКПЧ). Отправеното до касационния съд искане е да отмени съдебното решение и да потвърди обжалваната заповед, като в полза на СДВР бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение. В с.з. касаторът не изпраща представител. От процесуалния представител на същия са постъпили писмени бележки с подробни съображения от юк.А..

Ответникът по касация – А. Н. Ю., не се явява и не изпраща представител.

Софийска градска прокуратура чрез прокурор К. дава заключение за основателност на касационната жалба.

Административен съд – София град, като провери законосъобразността на първоинстанционното решение във връзка с направените от касатора оплаквания, намери касационната жалба за процесуално допустима, а разгледана по същество – за основателна поради следните съображения:

Обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо като постановено по подадена в срок жалба срещу атакуваната полицейска заповед за задържане.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с жалба против Заповед за задържане на лице рег.№ 229зз-528/06.03.2020 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ-СДВР.

Съдът е установил, че на 06.03.2020 г. в 12:45 ч ответникът по касация е задържан за срок до 24 часа с указаната заповед и е освободен на 07.03.2020 г. в 10:45 ч. В заповедта е посочено правно основание за издаването ѝ, а именно чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР, като в мотивите на заповедта са посочени чл.195 от Наказателния кодекс и ЗМ-465/2020 г.

Районният съд е приел заповед за задържане на лице, протокол за личен обиск рег.№ 229р-6732/06.03.2020 г., декларация, копие на книга за задържани лица, заповед за конвоиране на лице и удостоверение за компетентност. Съдът служебно е изискал материалите по ДП 465/2020 г. на 05 РУ-СДВР.

От докладна записка от 06.03.2020 г., се установява, че задържането е осъществено във връзка с разследване на престъпление по чл.195, ал.1, т.3 НК.

От докладна записка от 07.03.2020 г., в която подробно е описана фактичката обстановка по случая, се установява, че на 04.03.2020 г. от метален контейнер, находящ се в [населено място], на [улица], чрез разрушаване на преграда, здраво направена за защита на имот, са отнети чужди движими вещи – 8 броя строителни машини. Вещите са отнети от владението на П. Х., управител на "Микс Констръкшън" ЕООД, без негово съгласие с намерение за противозаконно присвояване. За горното деяние е образувано досъдебно производство № ЗМ-465/2020 г. От проведените оперативно-издирвателни мероприятия е установено, че А. Ю., в качеството си на един от работниците в "Микс Констръкшън" ЕООД, не се е явил на работа и не е отговарял на телефонни обаждания, а при търсенето му на адреса по БДС е установено, че на мястото не живее такова лице. На 05.03.2020 г. е установено местоживеенето на А. Ю. и същият е задържан за срок от 24 ч, като от проведените беседи не е установено лицето да е съпричастно с извършеното деяние. След разпит като свидетел Ю. е освободен.

Задържаният е подписал заповедта, като му е било връчено копие от нея. Същият е попълнил декларация на 06.03.2020 г., в която е посочил, че е запознат с правата си

при задържането, както и че не желае адвокатска защита, не желае медицински преглед от лекар, желае да се уведоми член семейството му или друго заинтересовано лице за неговото задържане, че е уведомен е за правото на свидания, да получава колети и храна, както и че няма нужда от специална хранителна диета. Към административната преписка е представен протокол за личен обиск на задържаното лице.

За да отмени обжалваната заповед, районният съд е приел, че в нея не се съдържат каквито и да е конкретни фактически основания за издаването на същата, а само формално е посочено основание за задържането на лицето. Според първоинстанционния съд е останало неизвестно за жалбоподателя защо и какво е наложило полицейският орган да упражни правомощията си по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР поради липсата на факти в заповедта. Съдът е разгледал възможността фактическите основания да се съдържат в друг акт, но е намерил, че в конкретния случай е налице едно формално препращане към ДП № 465/2020 г. на 05 РУ-СДВР и липсват каквито и да било доказателства задържаното лице да е било запознато с материалите, съдържащи се в цитираното производство. Съдът е приел, че по този начин правата му са били нарушени в момента на фактическото му задържане. Районният съд е изтъкнал, че изискването за мотивиране на административния акт налага в него да се съдържат достатъчно данни, от които да може да се направи обосновано предположение, че задържаното лице е извършило противоправно деяние. Съдът се е позовал на практиката на ЕСПЧ, според която, за да е налице обосновано подозрение, следва да има факти и информация, които биха убедили един обективен наблюдател, че въпросното лице може да е извършило престъплението, като това подозрение трябва да се отнася до конкретно престъпление. По мнение на районния съд подобни обстоятелства в конкретния случай не се наблюдават.

Така постановеното решение е неправилно и следва да бъде отменено.

Не може да се подкрепи тезата за противоречие на действията на полицейския орган с изискванията на ЕКПЧ. Според чл.5, § 1, б."с" от конвенцията никой не може да бъде лишен от свобода освен в случай на законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се осигури явяването му пред предвидената в закона институция при налично обосновано подозрение за извършване на престъпление, както и когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление. Изпълнено е и изискването задържането да е извършено в съответствие с процедури, предвидени от закона.

Заповедта следва да се приеме за мотивирана. Съгласно Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на ВС органът във всички случаи следва да посочи обстоятелствата, които са го мотивирали да издаде процесната заповед за задържане, като е допустимо мотивите да се съдържат и в друг документ, неразделна част от административната преписка, който предхожда издаването на акта. Фактическата обстановка не е описана в заповедта, а е описана подробно в докладната записка и после в материалите по досъдебно производство № 3М 465/2020 г. по описа на 05 РУ-СДВР. От изключителна важност е извършеното от административния орган вписване не само на чл.195 НК, но и на 3М-465/2020 г. Преписката по задържането и преписката по досъдебното производство се приобщават. Противно на приетото от СРС, именно в докладната записка и в ДП се съдържат всички необходими сведения и данни, обосновавали необходимостта от задържане на жалбоподателя и настоящ ответник по касация. На база тези мотиви, относими към задържането, се позовава

касационната инстанция, за да приеме, че задържането е мотивирано. То е мотивирано именно с извършването от полицейските органи проверка за наличие на престъпление по чл.195, ал.1, т.3 НК (кражба, извършена чрез разрушаване, повреждане или подкопаване на прегради, здраво направени за защита на лица или имот).

По силата на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. За да бъде приложена тази норма, е достатъчно наличието на данни за извършено престъпление, както и данни това престъпление да е извършено именно от задържаното лице. Понятието "данни" по смисъла на ЗМВР и понятието "достатъчно данни" по смисъла на чл.207, ал.1 НПК имат различно съдържание. За да бъде образувано досъдебно производство по реда на НПК, е необходимо да са налице достатъчно данни, които да обосноват основателно предположение, че има извършено престъпление. При налагане на мярката "задържане за 24 часа" по реда на чл.72 ЗМВР обаче са необходими само данни за извършено престъпление, като те може да не са достатъчни за образуването на досъдебно производство и все пак да се явяват достатъчни с цел направа на извода, че задържаното лице има съпричастност към извършването на престъпление. В случая такива данни са установени, като същите попадат в по-тясното "обосновано подозрение". До момента на задържането на лицето са установени негови действия, пораждащи съмнение в евентуалната му съпричастност към деянието: той не се е явил на работа, без преди това да предупреди работодателя си, не е дал адекватно обяснение за причините за това неявяване, не е отговарял на телефонните повънявания, при полицейското издирване не е бил намерен на адреса, фигуриращ в базата данни "Население" – бил е намерен на друг адрес, който не е нито неговият собствен адрес, нито дори адресът на приятелката му, с която са живели на съпружески начала. Тези данни са достатъчни да посочат вероятната му съпричастност към осъществяване на престъплението. Следва да се приеме, че това са факти или информация, които биха убедили обективния наблюдател, че въпросното лице може да е извършило престъпление. Следователно задържането не може да се счита като необосновано съгласно чл.5, § 1, б."с" от Конвенцията.

Касационният съд държи сметка за това, че ЕСПЧ е приел в решението си по делото Д. срещу България, че е налице нарушение на чл.5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, тъй като заповедта за задържане не съдържа факти или информация, сочещи за съществуването на обосновано подозрение за извършване на нарушения от страна на жалбоподателя, а само е посочен текст от Наказателния кодекс и липсват факти или обстоятелства, свързващи жалбоподателя с това престъпление. Както Съдът посочи по-горе, в заповедта наред с относимия текст от НК фигурира изрично посочване на досъдебното производство, по което ответникът по касация е разпитан като свидетел, а обстоятелството дали впоследствие му е повдигнато обвинение или не, е ирелевантно за законосъобразността на административния акт.

В решението си по делото Д. срещу България ЕСПЧ също е приел, че е налице нарушение на чл.5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. В това дело Европейският съд е посочил, че към момента на задържането полицията не е имала обосновани подозрения, че задържаното лице е извършило престъпление. За разлика от фактологията по същото дело, в заповедта е посочено престъплението, в чието извършване е бил заподозрян ответникът. Съдът отчита също така, че за разлика от случая по делото на Д., където заповедта е издадена повече от

девет часа след ареста, в настоящия случай заповедта е издадена едновременно със задържането и не може да се приеме липса на съответствие с целта на закона. Най-сетне, за разлика от случая по делото на Д., където полицейското задържане е продължило повече от 24 часа, в поставения за разглеждане случай ответникът е бил задържан в продължение на 23 часа и 15 минути.

С оглед на разгледаното по-горе разграничение между съдържанието на понятията "данни" и "достатъчно данни" следва изводът, че разпоредбата на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР не предполага доказаност от субективна и обективна страна на извършено престъпление, а единствено наличие на данни за такова. При задържане на посоченото правно основание (данни за извършено престъпление) не е необходимо да са налице доказателства за осъществено от задържаното лице престъпление, а само данни, обосноваващи предположение в посочения смисъл. От събраните в хода на съдебното производство доказателства може да се направи заключение за фактическите основания за задържането, в частност за причините за същото. В случая наложената ПАМ е оправдавана от законовите цели за задържане.

Освен това чрез упоменаването на образуваното ДП № ЗМ-465/2020 г. на 05 РУ-СДВР, е извършено препращане към досъдебното производство, в хода на което на основание чл.212, ал.2 НПК е извършено действие по разследването "разпит на свидетел". Нормата на чл.212, ал.2 НПК визира неотложни следствени действия, които дори може да предхождат образуването на наказателното производство. Протоколът за оглед на местопроизшествие е съставен на 05.03.2020 г., а на 06.03.2020 г. е последвало уведомлението до СРП. Пак на 06.03.2020 г. е осъществено задържането на Ю., който е освободен на 07.03.2020 г. (следващия ден) в 10:45 ч. В 10:50 ч на същата дата пък е започнал разпитът на лицето. Всички тези действия са белег на бързината, с която са подходили полицейските органи и която е оправдана в случаите на противозаконно отнемане на вещи на значителна стойност, какъвто е и процесният случай. Следва да се отчете, че в подобни хипотези естествен би бил стремежът на потенциалния извършител да се отърве от вещите и именно това налага своевременното задържане, както и своевременния разпит на лицето като свидетел. Това ни най-малко не нарушава презумпцията за невиновност, доколкото лицето не е било привлечено като обвиняем, а е било разпитано като свидетел, като са търсени сведения относно извършителя.

Ирелевантно е обстоятелството, че лицето е разпитано само в качеството му на свидетел и след това е освободено, тъй като то следва от самата дейност на полицейските органи в хода на проверката. Именно задържането на жалбоподателя и настоящ ответник по касация е обезпечило извършването на процесуално-следственото действие със същия – разпит като свидетел. Задържането е било наложително и съобразено с обстоятелствата по случая.

Като е отменил обжалваната пред него заповед за задържане на лице, Софийският районен съд е постановил неправилен съдебен акт, който следва да бъде отменен и делото следва да се реши по същество с потвърждаването на Заповед за задържане на лице рег.№ 229зз-528/06.03.2020 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ-СДВР.

С оглед изхода на спора и своевременно направеното от жалбоподателя искане с писмените му бележки, приети в с.з., в полза на последния следва да се присъди поисканото юрисконсултско възнаграждение в размер от 100 лв., определен съгласно чл.78, ал.8 ГПК във вр.с чл.143, ал.4 и чл.144 АПК във вр.с чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл.222, ал.1 от Административно-процесуалния кодекс, Съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 20006641 от 24.01.2022 г., постановено от Софийския районен съд по НАХД № 16520/2020 г., и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ПОТВЪРЖДАВА Заповед за задържане на лице рег.№ 229зз-528/06.03.2020 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ-СДВР, с която А. Н. Ю., ЕГН: [ЕГН], е задържан за срок от 24 часа на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР.

ОСЪЖДА А. Н. Ю., ЕГН: [ЕГН], да заплати в полза на Столичната дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. (сто лева).

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: